

**UCHWAŁA Nr 171/XXII/20
RADY GMINY POCZESNA**

z dnia 22 grudnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poczesna na rok
2021**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r. poz 713 z późn. zm) oraz art.10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 poz. 2050).

Rada Gminy Poczesna uchwała:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poczesna na rok 2021 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy i Przewodniczącej Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

mgr Iwona Choła

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE POCZESNA NA ROK 2021

I Opis problemu narkomanii.

Narkotyki od wieków były obecne w codziennym życiu człowieka. Konopie indyjskie służyły do produkcji wytrzymałych lin, odpornych na gnicie. Opium stosowano w medycynie jako środek znieczulający oraz nasenny. Grzyby natomiast używane były w ceremoniach religijnych.

Narkotyki wykorzystywane były w celach ludycznych, bądź rytualnych. Mogły być środkiem pomocnym w manipulowaniu ludźmi lub tak jak i obecnie są sposobem na urozmaicenie spotkań towarzyskich. Służą usprawnianiu lub dezorganizowaniu życia codziennego.

Narkomania początkowo nie była kojarzona z chorobą – w latach 60-tych przyjmowanie narkotyków było poniekąd wyrazem przynależności do subkultury młodzieżowej. Jednak jeszcze pod koniec tego dziesięciolecia uzależnienie od narkotyków stało się prawdziwym problemem społeczno-politycznym.

Obowiązujące w Polsce normy prawne nakładają wiele sankcji karnych na osoby powiązane ze środowiskiem narkomanii: na dealerów narkotyków, osoby, które je przetwarzają, wytwarzają, czerpią zyski ze sprzedaży lub są ich posiadaczami. Normy te są często interpretowane jako jedne z najbardziej restrykcyjnych w porównaniu z innymi państwami Europy.

Zjawisko narkomanii to jeden z najpoważniejszych problemów społecznych, a także chorób XXI wieku. Osób zarażonych wciąż przybywa i są to w głównej mierze osoby młode.

Słownik encyklopedyczny definiuje narkomanię jako:

zjawisko o charakterze patologicznym, wywołane długim lub krótkim zażywaniem leków – głównie przeciwbólowych, bądź innych środków uzależniających, takich jak narkotyki, leki uspokajające, psychotropowe.

Zjawisko narkomanii charakteryzuje się ciągłym przyjmowaniem danego środka, zwiększając dawki zżywanego produktu, co niesie ze sobą fizyczne oraz psychiczne uzależnienie. Zaprzestanie stosowania środków narkotycznych prowadzi do inwazyjnych doznań abstynencyjnych lub w ostatecznym wypadku – do śmierci uzależnionego.

Narkomania prowadzić może do bardzo poważnych zmian psychicznych:

- osłabienie woli,
- lęki,
- degradacja społeczna,
- zaburzenia świadomości i uczuciowości wyższej.

Problem narkomanii wzrasta - obejmuje on coraz to młodsze pokolenia, natomiast wykrywalność zjawiska we wczesnym stadium jest równie trudna, jak jej całkowite zwalczenie bądź ograniczenie. W wielu przypadkach prowadzić ona może do wejścia na drogę przestępczą.

Narkomania podobnie jak alkoholizm to choroba wywołana emocjami, dlatego mówi się o niej, że jest chorobą duszy. Jest to choroba braku zaspokojenia podstawowych potrzeb człowieka: miłości, poczucia bezpieczeństwa, czy akceptacji.

Osobami narażonymi na uzależnienie od narkomanii są osoby, które cechuje brak pewności siebie, które mają problem z asertywnością, nie potrafią konstruktywnie radzić sobie z sytuacjami trudnymi, z rozwiązywaniem konfliktów, czy z pożytecznym wykorzystaniem czasu wolnego.

Nie da się określić jednego głównego powodu, dlaczego ludzie sięgają po narkotyki. Przyczyn może być wiele:

- chęć zrelaksowania się,
- namowy kolegów,
- zawód miłosny,
- kłopoty z nauką,
- niedostateczna wiedza o działaniu narkotyków oraz wpływie na organizm i procesie uzależnienia.

Ludzie zażywający narkotyki są wśród nas. Taka osoba to już coraz rzadziej ślaniający się na nogach człowiek, który w melinie wstrzykuje sobie heroinę. Na rynku są obecnie rozmaite rodzaje substancji psychoaktywnych, które zwykle nie wymagają wstrzykiwania, zaś część z nich to substancje legalne, ale dające się używać w celu uzyskania określonych doznań (na przykład leki wydawane bez recepty lekarskiej).

Państwo chcąc przeciwstawić się problemowi podejmuje się wielu akcji mających na celu redukcję zjawiska narkomanii. Metodami, które mają zminimalizować problem narkomanii są:

- profilaktyka,
- edukacja,
- działania prewencyjne,
- sankcje karne.

Głównym aktem prawnym w sprawie prawa antynarkotykowego w Polsce jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku mówiąca o przeciwdziałaniu narkomanii. Przeciwdziałanie narkomanii realizowane jest poprzez właściwe kształtowanie się:

- polityki społecznej,
- polityki gospodarczej,
- zdrowotnej
- oświatowo – wychowawczej.

Świadczenia w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji są udzielane osobie uzależnionej bezpłatnie, niezależnie od jej miejsca zamieszkania w kraju.

Nielegalna produkcja, przetwarzanie lub przerabianie środków odurzających oraz substancji psychotropowych podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Z raportu z badań ankietowych zrealizowanych w Szkołach Podstawowych w gminie Poczesna w 2020 r. wynika, iż 88% ankietowanych ma świadomość, że narkomania jest ważnym problemem społecznym. Dostateczną wiedzę na temat uzależnienia od narkotyków deklaruje 62% badanych, a 89% zdaje sobie sprawę, jakie są skutki zażywania narkotyków. Prawie 12% ósmoklasistów wyraziło opinię, że narkotyki są łatwo dostępne w szkole, a 3% stwierdziło, że ma wśród znajomych osoby zażywające narkotyki. Badania porównawcze w odniesieniu do roku 2015 prezentują, że wiedza i świadomość na temat narkotyków oraz zjawiska narkomanii jest na nieco niższym poziomie. Zestawienie aktualnych wyników ankiet z przeprowadzonymi w klasach gimnazjalnych (III klasy) wskazuje, że odsetek uczniów, którzy deklarują, że w kręgu ich znajomych są narkotyki zmalał prawie siedmiokrotnie. Utrzymywanie koleżeńskich kontaktów z osobami używającymi środki psychoaktywne pozwala zmierzyć dynamikę zmian i rozpowszechnienia tych substancji. Zaprzecza to ogólnopolskiej tendencji do wzmożenia zainteresowania środkami odurzającymi przez młodzież. Tendencja malejąca liczby znajomych, którzy mają za sobą doświadczenia z substancjami psychoaktywnymi, ma również wpływ na zmniejszenie tolerancji nastolatków w stosunku do narkotyków, a co za tym idzie, jest jednym z czynników zmniejszającym ryzyko eksperymentowania ze środkami odurzającymi.

Wprawdzie informacje zebrane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej od dyrektorów szkół podstawowych we Wrzosowej, Poczesnej, Hucie Starej B, Nieradzie oraz Słowiku (Zespół Szkolno-Przedszkolny) nie wskazują ewidentnie na istnienie problemu narkomanii wśród ósmoklasistów. Należy jednak zwrócić uwagę iż, w opinii młodzieży klas ósmych dostępność do narkotyków zwiększyła się i należy ze szczególną troską i z zaangażowaniem obserwować zachowanie młodzieży wobec substancji psychoaktywnych.

II Podstawowe cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Do podstawowych celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Poczesna należy:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin.

- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, ubóstwu i innym trudnym sytuacjom z jakimi borykają się rodziny, w których występuje problem narkomanii poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej.

- Zapewnienie wsparcia socjalnego poprzez udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.

- Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

III Harmonogram zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

L.p	Cel programu	Rodzaj zadania	Termin wykonania	Realizator
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin.	1.1 Współpraca z Ośrodkami Rehabilitacyjno - Readaptacyjnymi i Młodzieżowym Ośrodkiem Leczenia Uzależnień, Punktem Konsultacyjnym do Spraw Uzależnień we Wrzosowej oraz innymi placówkami świadczącymi usługi w zakresie specjalistycznego poradnictwa, w tym: - motywowanie do podejmowania terapii, - interwencji kryzysowej 1.2 Rozpowszechnianie i udostępnianie bazy danych placówek i instytucji zajmujących się detoksykacją, leczeniem, rehabilitacją i resocjalizacją osób uzależnionych oraz pracą z osobami współuzależnionymi, z tzw. osobami pierwszego kontaktu środowiskowego.	praca ciągła	Punkt Konsultacyjny we Wrzosowej Ośrodek Rehabilitacyjno –Readaptacyjny w Dębowcu i Częstochowie, Młodzieżowy Ośrodek Leczenia Uzależnień w Częstochowie, Oddział Detoksykacji Szpitala Psychiatrycznego w Czowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej
2	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, ubóstwu i innym trudnym sytuacjom z jakimi borykają się rodziny, w których występuje problem narkomanii	2. 1 Dyżur prawnika, terapeuty, świadczących usługi w zakresie informacji, poradnictwa i konsultacji w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego. 2.2 Organizowanie i finansowanie kursów, szkoleń w zakresie pracy z osobami współuzależnionymi i ich rodzinami. 2.3 Współpraca z Policją, Sądem	praca ciągła	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej, Punkt Konsultacyjny, Szkoły Podstawowe na terenie gminy Poczesna, Powiatowy Urząd Pracy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w

	poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej	Rodzinnym, Kuratorami w zakresie resocjalizacji osób z objawami demoralizacji i niedostosowania społecznego. 2.4 Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywnego poszukiwania pracy i zapobiegania bezrobociu w celu objęcia tą formą świadczeń rodzin z grupy szczególnego ryzyka. 2.5 Współdziałanie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania wsparcia i pomocy społecznej.		Poczesnej, Policja, kuratorzy, specjaliści szkoleniowi.
3.	Zapewnienie wsparcia socjalnego osobom uzależnionym, ich rodzinom	3.1 Tworzenie programów adaptacyjnych dla osób, które ukończyły terapię. 3.2 Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami interwencji kryzysowej, Ośrodkami Readaptacyjnymi, hostelami, PUP, organizacjami pozarządowymi w zakresie świadczenia pomocy osobom po leczeniu. 3.3 Objęcie szczególną opieką małoletnich członków rodzin z problemem narkotykowym – dożywianie, miejsce w świetlicy, pomoc w nauce, stypendia. udział w koloniach, obozach i inne świadczenia.	praca ciągła	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej, PUP, instytucje i organizacje zajmujące się statutowo świadczeniem pomocy rodzinom i osobom z problemem narkotykowym, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoła, Gminne Centrum Kultury Informacji i Rekreacji w Poczesnej.
4	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży	4.1. Inicjowanie, promowanie, wspieranie programów zapobiegania problemom dzieci i młodzieży uwzględniających profilaktykę narkomanii. 4.2 Wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków. 4.3 Upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych o tematyce antynarkotkowej jak również z zakresu promocji zdrowia, a w szczególności dot. HIV, HCV i innych chorób związanych z używaniem narkotyków (plakaty, ulotki) 4.4 Organizowanie spotkań, szkoleń, obejmujących profilaktykę i problematykę narkomanii dla dzieci i młodzieży w szkołach jak również prelekcji dla rodziców. 4.5 Finansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki	praca ciągła	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, podmioty działające w ochronie zdrowia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, specjaliści szkoleniowi, Gminne Centrum Kultury Informacji i Rekreacji w Poczesnej, inne podmioty.

		narkomanii dla pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, higienistek, pediatrów, członków komisji do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych. 4.6 Przeprowadzenie diagnozy w zakresie występowania problemu narkomanii wśród uczniów klas VIII Szkół Podstawowych na terenie gminy Poczesna.		
5.	Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii	5.1 Inicjowanie i wspieranie działań terapeutycznych, postrehabilitacyjnych, minimalizujących szkody zdrowotne u osób uzależnionych objętych usługami tych instytucji	praca ciągła	Ośrodek Leczenia Uzależnień w Cz-wie, Ośrodek Readaptacyjno-Rehabilitacyjny w Częstochowie, Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poczesnej, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się profilaktyką narkotykową.

IV Ocena efektów programu przeciwdziałania narkomanii w gminie Poczesna.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Poczesna został opracowany w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2020 poz. 2050) i program przeciwdziałania narkomanii w województwie śląskim na lata 2017 - 2020. Przedstawiona oferta przedsięwzięć i działań jakie zamierzają realizować wszystkie podmioty zajmujące się tak ważną kwestią społeczną jaką jest problem narkomanii w gminie Poczesna adresowana jest do dzieci, młodzieży, rodziców zwłaszcza z tzw. grup wysokiego ryzyka mających problemy w sferze psychicznej, społecznej i interpersonalnej. Głównymi beneficjentami programu są osoby uzależnione od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ich rodziny i osoby eksperymentujące ze środkami odurzającymi.

Z drugiej strony odbiorcami programu są beneficjenci, którzy z racji wypełniania swoich zawodowych obowiązków pośrednio powinni zajmować się również działalnością w obszarze profilaktyki uzależnień. Są to osoby stykające się zawodowo z osobami z grup wysokiego ryzyka (pedagodzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, policjanci, lekarze, higienistki, pracownicy punktu konsultacyjnego działającego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, animatorzy kultury, instruktorzy sportowi).

Udział adresatów programu, współpraca i koordynacja wszystkich planowanych i podejmowanych działań w realizacji przedsięwzięcia pozwoli na osiągnięcie następujących wskaźników:

- zdiagnozowanie problemu, to jest ustaleniu rozmiaru i zasięgu zjawiska oraz jego specyfiki,
- dokonanie pozytywnej zmiany bądź utrwalenie postaw wobec używania narkotyków,
- poprawę funkcjonowania społecznego,
- spadek przestępczości związanej z narkotykami.
- zwiększenie miejsc sportu i rekreacji, oraz innych przedsięwzięć promujących zdrowy, alternatywny do narkomanii styl życia i rozwój osobisty, dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- wzrost liczb osób profesjonalnie przeszkolonych w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej a w szczególności dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień i chorób związanych z używaniem narkotyków.

Aby osiągnąć powyższe wskaźniki każdy z obszarów działań wymienionych w programie może być realizowany w różny sposób, zgodny z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Jest to związane z lokalnymi potrzebami i możliwościami jakimi dysponuje nasza gmina.

Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poczesna na rok 2021 pochodzą z budżetu Gminy Poczesna.